

Komandi partur
Í komandi parti er Kaj við at fáa trolaran Trónd í Gøtu til bygðina. Hetta er partur av okkara trolarasøgu.

RÆTTING
Í fyrsta parti varð skrivað, at Tummas Vangberg, systkinabarn Kaj, fekk eina váta grøv. Tað heilt rætta er, at hann doyði av vanlukku á sjónum, men hann fekk grøv á landi.

Eli leggur krans á grøvini hjá abbanum

bassum á tann máta, at alt sum kom í nótina uttan sild, tað átti bassin. Men hesum gjørdi Júst sær ikki dælt av, hann býtti ágóðan út til allar.

Handilsstjórin á Bakkafjørðinum Ludvík Sigurjónsson hevði konu úr Føroyum. Hetta var Sigríð Lisa, dóttir Magnus á Kamarinum í Havn. Eg minnst væl tey bæði.

Seinni fluttu tey til Reykjavíkar. Tey hava øll havt nógv samband við ættina í Føroyum og øvugt.

Sigríð fekk eisini sín seinasta hvíldarstað í Føroyum. Tá ið hon doyði í 1993 varð hennara urna sett í grøvina hjá pápanum í gamla kirkjugarði í Havn.

Í kirkjugarðinum á Bakkafjørðinum er grøv hjá føroyingi, Liða Johanna, úr Norðragøtu. Hon fekk eitt barn í Føroyum, fór so til Íslands, har hon giftist og fekk tvey børn. Sonurin Jónas kom til og fekk eina stóra ætt. Onkur er eisini endað aftur í Føroyum.

Eg minnst Johannu, sum tá var eitt sindur í barndømi, hon gekk runt á Bakkafjørðinum og spurdi eftir »færeyingum.«

Hetta var endabresturin av útróðri til lands í Íslandi hjá føroyingum. Ísland tók loysing frá Danmark í 1944, og harvið mistu føroyingar síni ríkisborgararættindini í Íslandi.

Nú er lítil drift á Bakkafjørðinum. Tað var tó stuttligt at koma aftur til Bakkafjørðin fyri nøkrum árum síðani. Tað var eisini hugaligt

Óla Jákup var bara 15 ára gamal, tá ið havið tók hann

at hitta fólk, sum eg mintist frá teirri tíðini.

Loksins til skips

Á vári 1945 var eg við Føroyingi á Suðurlandinum undir Íslandi. Óla Hans Olsen var skipari.

Hetta var ein veldig slupp, vanliga kallað Kinajáttin. Hon var serliga breið. Dánjal Jákup í Skips-handlinum var reiðari. Hetta var sjálvdráttur, sum var tað vanliga tá í tíðini. Tað tók nokk so væl í hjá mær. Onkran túr á Eysturlandinum var eg bestur.

Við enskum trolara

Eg bleiv so ringdur upp av Skips-handlinum og varð biðin um at koma við einum enskum trolara undir Føroyar. Tað var deiligt, menninir vóru øgiliga raskir. Tað gekk eisini væl at prátta við teir, so mikið hevði ein lært av eingilskmonnum undir krígnum. Manningin var 12. Stýrimaðurin var so ógvuliga bragdligur. Hann var altið í lastini, tá ið koyrt var niður.

Manningin áttu livrina alla sum hon var. Men kortini vóru teir ikki pírnrir at lata fuglinum nakað burturav. Teir lögdu livrina á lúnningina og so var sjálvvtøka.

Eg var bara tann eina túrin við, lónin var ein ásett lón fyri dagin.

Hrísey

Pápi Kvívíks Tummas:

FEKK GRAVSTEIN Á HRÍSEY AFTANÁ 80 ÁR

Tað er nógv skrivað um føroyskan fiskiskap undir Íslandi, men tað hevur ikki verið nógv um Hrísey. Men sum ískoyti til frásøgnina hjá Kaj, skal her verða endurgivin grein, sum stóð í FF-blaðnum í 2006:

Nógvir føroyskir fiskimenn deyðir undir Íslandi, ta tíðina vit hava havt fiskiskap á hesum leiðum.

Teir allarflestu av hesum hava fingið váta grøv, men nakrir eru jarðaðir í Íslandi. Tað finnast gravir í Reykjavík við manning á "Onnu" og "Acorn" og á Seyðisfjørðinum við manning á "Riddaranum".

Eisini eru einstakar gravir við føroyskum fiskimonnum ymsa staðni í Íslandi.

Umleið 2006 fekk ein slík føroysk grøv gravstein. Í hesi grøv hvílir Thean Jardus Thomassen úr Kvívík, og grøvin er á Hrísey.

Thean Jardus var pápi tann kenda skiparan Kvívíks Tummas. Teir vóru við "Rosenhjem" undir Íslandi á sildaveiðu í 1926. Við vóru 19 mans. Hetta kom at gerast ein vanlukkuligur tútur.

Tann fyrsta vanlukkan hendi 14. august, sum teir myntraðu 7. juli. Tá datt 1. bestimaður, Abraham Abrahamsen av Strondum, fyri borð og druknaði. Hann varð fingin aftur og varð jarðaður 20. august á Hrísey. Abraham var um 30 ára gamal og ógiftur. Hann hevði siglt við Tummasi í mong ár.

Tann 9. september rakti annað óhappið "Rosenhjem". Hendan dagin sigldi íslendski trolarin "Jón Forseti" á bátarnar hjá "Rosenhjem". Tríggir mans doyðu, og vóru teir Thean Jardus, Hjalmar Joensen av Hvítanesi og Theodor Hansen, kallaður Dor, í Funningsstovu í Havn. Aðrir av

manningini fingið skaða, millum hesar var Tummas sjálvur, sum varð illa skaddur, men sum tó kom fyri seg aftur.

Líkið av Thean Jardusi varð fingið aftur, og hann varð jarðaður á Hrísey undir liðini á Abrahami. Einkí sást til hinar. Jardus var føddur í 1864.

Um sjálvan tilburðin skivar Dimmalætting nakað so:

Hósdagin 9. september sóu teir á "Rosenhjem", ið lá innanfyri sjómarkið tætt uttanfyri Miðfjørð, ein stóran sildastima. Báðir bátarnir vórðu við tað sama settir út, og teir róðu eftir stimanum. Teir máttu tó gevast at rógva, tí ein trolari kom siglandi við fullari ferð gjøgnum stiman og beint móti bátunum, sum vóru samanfestir. Á bátinum royndu teir at rópa og at gera vart við seg, men einki hjálpti. Trolarin sigldi við 8-9 míla ferð beint á bátarnar. Annar kvettist av og hin hvølvdist. Báðir bátarnir og allir 13 menninir fóru inn undir trolaran, sum nú bakkaði við fullari ferð, og setti tveir bátar út. Teir fingi so bjargað 10 av monnum á lívi. Theodor Hansen var góður svimjari, men hann hevur kanska fingið skaða av skrávuni.

"Rosenhjem" við restini av manningini lá eina snørislongd frá bátinum, og tað hevur verið ein tung løta hjá teimum at síggja henda syrgiliga tilburð uttan at kunna hjálpa.

Tummas slapp ikki heim aftur við skipinum. Skipari heim var Hans Hansen í Funningsstovu og bestimaður var Dánjal Olsen, kallaður Eiðis Dánjal.

Endaði á havsins botni

Kvívíkar Tummas kom so væl fyri seg aftur, at hann 16. november fór við "Rosenhjem" til Keypmannahavn við eini klippfiskalast. Teir fingi illveður, "Rosenhjem" fer at leka, og móti midnátt 26. november var so nógvur sjógvur í henni, at teir fóru í bátin og róðu til Lerwick. Teir komu heim 5. desember við einum enskum trolara.

Grøvin fingið stein

Nú koma vit aftur til Thean Jardus. Nú 80 ár eftir hesa hendingar, tann 14. September 1906, hevur grøvin hjá honum fingið stein. Langabbasonurin, Magnus Petersen, kendur sum advokatur og grótmaður gjørdi steinin.

Abbasonurin, Eli Petersen, sum er fostursonur Tummas, fór yvir til Íslands og fekk steinin settan upp.

Tiskil hava vit nú enn eitt sjónligt minni um okkara forfedrar, sum settu lívið til undir Íslandi, og eiga teir báðir takk fyri tað.

Eli var ein hugaligur maður, sum var ógvulig felagsáhugaður. Vit koma at kennast í FF-tíðini. Hann dugdi eisini væl at greiða frá. Eli er deyður fyri kortum.

Nógvir føroyingar vóru á Bakkafjørðinum